

ARTE Y VOCABULARIO DE LA LENGUA ACHAGUA

BLEDA Y ROSA

KBr Fundación MAPFRE

BLEDA Y ROSA

Dates: Del 26 de maig al 4 de setembre 2022

Lloc: Centre de Fotografia KBr
Avinguda Litoral, 30 – 08005 Barcelona

Comissari: Marta Dahó

Producció: Fundación MAPFRE

Imatges en alta resolució:

<https://noticias.fundacionmapfre.org/media/2022/05/IMAGENES-PRENSA-BLEDA-Y-ROSA.zip>

Imatges per a televisió: www.imaginatv.es

Usuari: BLEDAYROSA Contrasenya: EXPO

Aquesta exposició forma part de la secció oficial del Festival PHotoESPAÑA

PHoto**ESPAÑA** 2022

<https://kbr.fundacionmapfre.org/>

@mapfrecultura #KBrBledayRosa

@mapfrecultura #KBrBledayRosa

facebook.com/fundacionmapfrecultura

Comunicació Fundación MAPFRE
Alejandra Fernández Martínez
690049112
alejandra@fundacionmapfre.org

Imatge de portada:

Bleda y Rosa

Arte y Vocabulario de la Lengua Achagua. Biblioteca Nacional de Colombia, Bogotá, 2016. Sèrie

Promptuari. El Continente i el Vent, 2010-2017

32 fotografies i 32 textos

© Bleda y Rosa, VEGAP, Barcelona, 2022

DESTACAT

L'obra de María Bleda i José María Rosa [Bleda y Rosa] constitueix una de les referències més destacades de la fotografia espanyola contemporània. Al llarg de tres dècades han desenvolupat una trajectòria autoral que ha tingut com a espai central de reflexió els vincles que entrellacen imatge, lloc i memòria. L'exposició *Bleda y Rosa*, que Fundación MAPFRE presenta al centre de fotografia KBr de Barcelona, és la seva retrospectiva més àmplia fins al moment.

NOMBRE D'OBRES

9 videoinstal·lacions formades per un total de 264 imatges.

NOTA BIOGRÀFICA

María Bleda (Castelló, 1969) i José María Rosa (Albacete, 1970) treballen de manera conjunta des de fa tres dècades, explorant el vincle entre imatge, lloc i memòria. *Camps de futbol*, *Camps de batalla*, *Origen* i *Promptuari* són algunes de les sèries fotogràfiques més rellevants de la seva trajectòria. Amb elles han anat desenvolupant un llenguatge propi, entre la visualitat i la textualitat, que els permet tornar una vegada i una altra sobre un dels seus principals focus d'interès: la representació del territori.

Els seus projectes s'han presentat de manera extensa a través de diferents exposicions individuals, entre les quals mereixen ser destacades les realitzades als centres següents: Musée d'Art Moderne de Collioure (2001), Kunsthalle zu Kiel (2003), Espai ZERO1 d'Olot (2005), Centro Galego de Arte Contemporánea (2006), Centro Andaluz de Arte Contemporáneo (2009), Universitat de Salamanca (2009), Real Jardín Botánico de Madrid (2010), Bombas Gens Centre d'Art (2017) o Museo Universidad de Navarra (2018). També han participat al festival Le Printemps de Septembre de Toulouse, a Les Rencontres d'Arles i a la biennal nòmada europea Manifesta.

La seva obra forma part de nombroses col·leccions d'art públiques i privades, com les del Museo Nacional Centro de Arte Reina Sofía, el Musée d'Art Moderne de Céret (EPCC), la Fundació "la Caixa", el Banco de España, el Fonds National d'Art Contemporain de França, la Colección Banco Espírito Santo de Portugal o la Fundación MAPFRE.

L'any 2008 van ser guardonats amb el Premi Nacional de Fotografia

CLAUS

Paisatge: El terme «paisatge» ha estat sempre discutit i analitzat des de diferents punts de vista, ja que la seva comprensió no és unívoca perquè es tracta d'un concepte que remet tant a una realitat material com a la seva representació. La concepció del paisatge depèn de qui el mira, del seu propi constructe cultural o social. Això ha provocat que, a partir dels anys setanta del segle passat, s'ha fet cada cop més evident la dificultat per acotar-ne el sentit. No és el mateix parlar d'aquest terme des del punt de vista de la geografia que de l'art. Tampoc no és el mateix per a qui treballa el camp, o per a qui hi va de visita i el transita. És des d'aquesta perspectiva d'un terme carregat de significats procedents de diferents àmbits, sobre els quals ja no és possible pensar de manera aïllada, que treballen Bleda y Rosa des dels seus inicis.

El temps de la fotografia: La fotografia s'ha caracteritzat habitualment per la seva immediatesa, per «l'instant decisiu» que immortalitza un moment que no es tornarà a repetir. També s'ha definit pel seu caràcter incontestable, és a dir, el que succeeix a l'escena ha passat, i se'ns diu que és així. Tanmateix, les imatges de Bleda y Rosa destaquen per la seva lentitud, per un treball d'investigació previ que s'oposa a aquest dinamisme, per la necessitat de captar pausadament una imatge o –el que sembla ser el mateix per als artistes– per la idea de narrar, a través d'una sèrie d'imatges, un passat que corre el risc de desaparèixer si l'encotillem en un sol significat.

La història: En el seu treball, Bleda y Rosa parteixen d'un qüestionament del relat històric com a incontestable i unívoc, de manera que creen la possibilitat de generar noves lectures. Sorgeix, així, l'oportunitat de reconstruir un passat que acceptem com a cert, tot i que la majoria de les vegades es tracta d'una imposició preceptuada per diferents generacions al llarg del temps. Amb les seves fotografies, els artistes obren diferents escletxes per les quals s'escolen altres maneres de veure, de recordar i de concebre el passat al marge dels canons establerts i les institucions. En aquest sentit, el seu treball remet a la figura de l'«àngel de la Història» de Walter Benjamin, que mirava enrere i contemplava un esdevenir que no avançava cap al progrés, sinó que estava completament en ruïnes, i al qual només li quedava l'esperança de poder ser reconstruït potser amb un resultat diferent.

Fotografia i text: Les fotografies de Bleda y Rosa solen anar acompanyades de textos o llegendes, sovint breus –no és així a *Promptuari*, a tall d'exemple, on l'escrit que acompanya les imatges és més extens–, inserits dins de l'espai de la imatge. Aquests textos provoquen, gairebé sempre, un trencament amb l'escena representada. L'objectiu és que molts aspectes de la pràctica fotogràfica que normalment es donen per fets es puguin repensar; que l'espectador es qüestionï les imatges mentals adquirides. També és una manera de posicionar-se en un punt determinat dins del discurs historiogràfic i artístic de la tradició documental, a la qual pertanyen els artistes.

DECLARACIONS DE LA COMISSÀRIA

- «En Bleda y Rosa la representació del territori com a espai de memòria interpel·la la imaginació potencial de l'espectador per donar visibilitat a les maneres com el relat històric i les seves imatges han pautat formes de mirar, entendre i recordar.»
- «Des d'un enfocament proper a una sensibilitat arqueològica, Bleda y Rosa evocuen les memòries latents que travessen d'una manera menys explícita els llocs d'interès patrimonial. Les seves obres no solament ens permeten contemplar allò que encara no hem imaginat, sinó que també obren una reflexió important sobre els processos de museïtzació del passat.»
- «La singularitat del plantejament de Bleda y Rosa rau en el caràcter conceptual de la seva pràctica artística. Amb uns gestos subtils però dislocadors, introduint desviaments i deturant certeses en allò que es dona per fet, obren interrogants en el mateix camp de la representació fotogràfica, com també en allò relatiu a la tensió entre paisatge i territori, o a les problemàtiques que acompanyen la comprensió de la història com a relat incontestable i unívoc.»

L'EXPOSICIÓ

Aquesta exposició recorre la trajectòria de Bleda y Rosa al llarg de tres dècades i reuneix per primera vegada el conjunt de la seva obra fins a dia d'avui. La mostra enclou els grans eixos discursius del seu treball, entre els quals destaquen la dialèctica entre paisatge i territori, entre història i memòria, entre imatge i text. Aquests interessos, Bleda y Rosa els han tractat a través de recerques desenvolupades al llarg de la seva carrera i els han formalitzat en projectes de caràcter serial.

A partir d'un enfocament que entén l'espai expositiu com un lloc d'assaig i reflexió, aquesta vegada els artistes han triat de presentar el seu treball com una videoinstal·lació *site-specific*, és a dir, com una mostra pensada específicament per a l'espai que l'acull. En aquesta proposta expositiva, l'objecte fotogràfic desapareix i les projeccions conviden a experimentar la seva obra amb uns altres ritmes de contemplació, com també a descobrir noves associacions entre les imatges que componen cada sèrie. Un muntatge d'aquest tipus permet apreciar i aprofundir l'important abast visual i discursiu de la seva pràctica artística, i obre noves opcions d'anàlisi dels diferents temes presents en la seva obra.

SECCIONS

Camps de futbol (1992-1994)

En la pràctica artística de Bleda y Rosa, l'ús del mitjà fotogràfic es configura a partir d'un interès profund per la cultura fotogràfica; alhora que les seves metodologies i formalitzacions es plantegen des de premisses vinculades a l'art conceptual. Així ho testimonia el seu projecte *Camps de futbol*, la primera fotografia del qual, feta l'any 1992 a El Balletero (Albacete), concentra aspectes visuals i discursius que definiran la seva trajectòria artística posterior.

En aquest projecte s'interessen pels camps de joc que fa uns anys era habitual trobar a les sortides de pobles i ciutats, però que, justament a principis dels anys noranta, estaven començant a desaparèixer i mostraven signes evidents d'abandonament. D'aquesta circumstància sorgeix la idea de treballar entorn d'aquest tipus de llocs, amb el propòsit de reflexionar sobre el pas del temps en relació amb l'espai geogràfic.

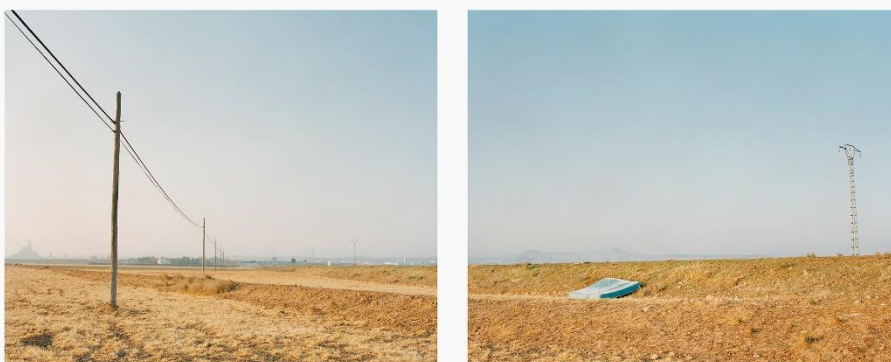
Les fotografies de *Camps de futbol*, en les quals es palesa el seu interès pel paisatge, s'adscriuen a una estètica d'*estil* documental. Ara bé, en aquesta primera sèrie, Bleda y Rosa mostren també el caràcter conceptual de la seva pràctica. Un ús peculiar de l'enquadrament i la inclusió de referències textuais conviden a pensar no solament en allò que desapareix amb la pèrdua d'aquests llocs com a espais socials, sinó també en el llenguatge fotogràfic mateix: què significa documentar fotogràficament un lloc i què significa percebre un lloc des de la fotografia.

Bleda y Rosa
Godella, 1993. Sèrie *Camps de futbol*,
1992-1995
18 fotografies
© Bleda y Rosa, VEGAP, Barcelona,
2022

Camps de batalla (1994-2016)

Camps de batalla, amb un plantejament que ja està clarament definit a mitjan anys noranta, és possiblement el seu treball més representatiu. Juntament amb *Camps de futbol*, marca el debut de Bleda y Rosa en el panorama artístic espanyol i els fa mereixedors d'un reconeixement immediat per l'envergadura tant formal com conceptual d'aquestes dues primeres sèries, d'una maduresa i una visió poc comunes en uns artistes aleshores tan joves.

Cerca de Almansa, 25 de abril de 1707.

Bleda y Rosa

Cerca de Almansa, 25 de abril de 1707.

[A prop d'Almansa, 25 d'abril del 1707]. Almansa, 1994. Sèrie *Camps de batalla*, 1994-2016

63 fotografies

© Bleda y Rosa, VEGAP, Barcelona, 2022

Amb aquest projecte tan extens cronològicament i geogràficament, organitzat en tres parts —*Espanya, Europa i Ultramar*—, els artistes s'acosten per primera vegada a llocs marcats per la història. Els plantejaments que s'articulen en aquest treball responen novament a un propòsit de caràcter reflexiu, que té el paisatge com a eix central. En els paisatges que fotografien, desproveïts d'empremtes i signes del conflicte, la referència textual a la batalla i la data en què es va produir obre un espai inesperat entre present i passat que interpel·la la imaginació de l'espectador. Amb aquesta experiència, Bleda y Rosa evidencien els imaginaris amb què pensem el passat, i també tot allò que posen en joc les imatges que els constitueixen.

Ciutats (1997-2000)

L'interès de Bleda y Rosa per explorar aquelles ciutats de l'antiguitat que han constituït el substrat cultural complex de la península Ibèrica articula el nucli temàtic de *Ciutats*. Amb aquest propòsit recorren diversos assentaments ibers, celtes, grecs, romans, islàmics i fenicis. Aquesta vegada, el seu desig de treballar a partir d'una experiència més espontània del que els evoquen les ruïnes es tradueix en noves formes d'enquadrament i un acostament més subjectiu, en línia amb determinades pràctiques del *land art*.

A *Ciutats*, la sensació que som davant d'un passat molt remot planteja qüestions importants quant a la manera com es contemplen aquests vestigis arqueològics, que en algun moment devien ser espais monumentals. Al seu torn, Bleda y Rosa s'interroguen sobre els llegats d'aquestes cultures i les seves herències: quina proporció en resta en el nostre present, en les nostres conductes, en els nostres hàbits i maneres de ser.

Bleda y Rosa
Ulaca. Solosancho, 1999. Sèrie *Ciutats*, 1997-2000
16 fotografies
© Bleda y Rosa, VEGAP, Barcelona, 2022

Estancias (2001-2006)

En resposta a l'interès per conèixer els enclavaments originaris on van sorgir les cultures que van establir-se a la península Ibèrica, explorats a *Ciutats*, a partir del 2001 Bleda y Rosa decideixen ampliar el marc de la seva recerca a altres contextos geogràfics on hi ha importants jaciments fenicis, grecs, romans, àrabs i celtes. A diferència dels emplaçaments fotografiats anteriorment, l'estat de conservació de moltes vil·les i palaus on trien de treballar els permet accedir als interiors. Aquesta possibilitat constituirà un nou àmbit d'atenció: l'evocació d'aquestes capes de memòria tresorejades a les estances que van pertànyer a importants centres de poder, però que també van ser espais d'experiència quotidiana i llocs d'intimitat.

D'altra banda, amb la sobrietat que els caracteritza, continuen plantejant desplaçaments ben interessants de les vistes més icòniques d'aquests complexos monumentals. Mitjançant aquest gest, les seves fotografies ens predisposen a contemplar allò que encara no ha estat imaginat. Aquesta sèrie completa forma part de la col·lecció de fotografia de Fundació MAPFRE.

Bleda y Rosa
*Alcoba junto al
Patio del Cuarto
Dorado* [Alcova al
costat del Pati de la
Cambra Daurada].
Alhambra de
Granada, 2005.
Sèrie *Estancias*,
2001-2006
15 fotografies
Col·leccions de
Fundación
MAPFRE
© Bleda y Rosa,
VEGAP, Barcelona,
2022

Memorials (2005-2010)

El seu interès pel passat i la seva inscripció en el present es concreta, en aquest projecte, en un nou camp d'observació: com la ciutat contemporània gestiona i administra la memòria històrica a través dels seus monuments.

Desenvolupat a Berlín, Washington i Jerusalem, el plantejament de Bleda y Rosa articula dos aspectes fonamentals. D'una banda, com les empremtes del passat se solapen amb els nous teixits urbans de les superfícies actuals; de l'altra, com rere els processos de monumentalització de la història també hi ha subjacent el perill de petrificar-la.

Tractar amb la memòria és un exercici complex, un treball subtil que per als artistes es juga entre les superfícies i les nostres expectatives de visió.

Große Hamburger Straße Scheunenviertel

ORIGEN (EN PROCÉS DES DEL 2003)

Origen, que és el projecte de Bleda y Rosa més extens geogràficament, proposa un recorregut per diferents ubicacions on les successives teories científiques, desenvolupades des de finals del segle XVIII, han situat l'origen de l'espècie humana. Una passejada pels indrets on, en algun moment, es va situar el primer home i per la història mateixa de la paleoantropologia.

Conceptualment i formalment, aquest projecte reprèn algunes de les línies de treball plantejades a *Camps de batalla*. Les fotografies tornen a tenir un format panoràmic i la referència textual indica a l'espectador el punt exacte on una troballa va alterar les teories prèvies sobre la idea d'humanitat.

En aquesta sèrie, les referències estètiques evocades manifesten, sense abandonar el registre documental, una acurada construcció de la imatge. Aquest aspecte permet aprofundir la qüestió de com la cultura paisatgística, en la seva complexitat creixent, ha pautat formes de veure i d'entendre el territori.

Mandíbula de Sitges

Bleda y Rosa
Mandíbula de Sitges. Sitges, 2005. Sèrie *Origen*, en proceso desde 2003
31 fotografías
© Bleda y Rosa, VEGAP, Barcelona, 2022

***Corporacions* (2006-actualitat)**

Aquest projecte, que consta fins ara de dos blocs de treball, tracta la manera com diferents corporacions es relacionen amb les seves arquitectures; normalment associades al capital simbòlic que genera cada corporació i a la seva capacitat per crear la seva identitat empresarial.

En la primera sèrie, Bleda y Rosa se centren en les biblioteques de tres antigues i prestigioses universitats, que ens situen en espais les atmosferes dels quals ofereixen indicis d'una certa oposició entre una antiga promesa de saviesa i un accés restringit a aquesta saviesa. Un aspecte que el text que l'acompanya, signat per Michel Foucault, ratifica assenyalant aspectes problemàtics del coneixement acadèmic. El segon grup presenta una sèrie feta a Telefónica, en la qual es confronten les antigues oficines del seu edifici de la Gran Via de Madrid, de principis del segle xx, amb les de la nova seu situada al que es coneix com a Distrito C de Madrid, construïda al segle xxi. En aquest cas, els fragments de text elegits per dialogar amb les imatges pertanyen a llibres d'Arturo Barea i Richard Sennet.

***Promptuari* (2010-2017)**

EXPOSICIÓN BOTÁNICA

Bleda y Rosa
Expedición Botánica
[Expedició Botànica].
Reial Jardí Botànic,
Espanya, 2016. Sèrie
*Promptuari. El Continent i
el Vent*, 2010-2017
32 fotografies i 32 textos
© Bleda y Rosa, VEGAP,
Barcelona, 2022

Amb aquest projecte, que s'organitza en dos blocs de treball significativament amplis, Bleda y Rosa s'apropen al període històric d'enormes transformacions socials, polítiques i culturals que, en el context dels processos revolucionaris dels segles XVIII i XIX, va comportar la superació de l'antic règim i la implantació dels ideals del pensament il·lustrat. Per fer-ho, articulen un compendi o *promptuari* d'anotacions i referències visuals amb el propòsit d'evidenciar el caràcter fragmentari de la història, alhora que plantegen l'activació de noves narratives.

A «Notes entorn de la Guerra i la Revolució» se centren en el que es coneix com la Guerra de la Independència Espanyola, la guerra del Francès, proposant un recorregut per aquesta època a partir de cinc referències geogràfiques —Trafalgar, Madrid, Girona, Cadis i Vitòria— on, entre el 1805 i el 1814, van tenir lloc algunes de les campanyes militars, revoltes i alçaments populars, setges i enfrontaments clau en la cerca del nou ordre polític.

La segona part, «El Continent i el Vent» al·ludeix a dos moments fonamentals. El primer fa referència a la colonització d'Amèrica a partir del segle XVI; el segon, a les primeres expedicions científiques que van contribuir a difondre el pensament il·lustrat i els processos revolucionaris que van conduir a la independència de diversos països.

En tots dos casos, les fotografies dialoguen amb fragments textuais de documents històrics diversos: comunicats de guerra, informes militars, pamflets revolucionaris i cartes.

CATÀLEG

Acompanya la mostra un catàleg, editat en català i castellà, que reproduïx totes les sèries que Bleda y Rosa han realitzat fins a dia d'avui. A més, recull un assaig de la comissària de l'exposició, Marta Dahó; textos del crític i comissari independent Alberto Martín, i de la filòsofa experta en teoria de la imatge Andrea Soto Calderón. Inclou, així mateix, una exhaustiva cronologia de les principals activitats dels artistes.

L'edició del catàleg en castellà l'han realitzat la Fundación MAPFRE en col·laboració amb la Fundación ICO, que acollirà la mostra a les seves sales l'estiu vinent.

CONFERÈNCIA

Amb motiu de l'exposició retrospectiva, la més àmplia realitzada fins al moment, els artistes Bleda y Rosa i la comissària de la mostra, Marta Dahó, dialoguen entorn dels aspectes més significatius que han definit la seva pràctica artística, com també sobre algunes de les seves contribucions més destacades en l'àmbit de la fotografia contemporània.

Data: 7 de juny

Hora: 19 h

Presencial i online

kbr.fundacionmapfre.org

ARTE EN DIGITAL

Arte en Digital neix amb la intenció de convidar el públic a acostar-se a les exposicions des de perspectives no habituals. Sense intenció de substituir la visita presencial a les sales, seran les intervencions encarregades als "col·laboradors digitals" que aportaran aquestes perspectives a través d'accions variades que difondrem i allotjarem en els nostres canals de xarxes socials i web. Aquest projecte, iniciat a principis d'any, fa tres mesos que enriqueix la nostra programació i el nostre desig és que continuï. Les mirades sobre les nostres exposicions procediran de professionals de diversos àmbits de la creació cultural o de la vida pública en els quals, d'alguna manera, trobarem un vincle amb l'exposició.

KBr Fundación MAPFRE
Avenida Litoral, 30 – 08005 Barcelona
infokbr@fundacionmapfre.org
Telf: +34 93 272 31 80

HORARI GENERAL:

Dilluns (excepte festius): Tancat

De dimarts a diumenges (i festius): 11.00 – 20.00 h

Últim accés: 30 minuts abans del tancament. La sala es comença a desocupar 10 minuts abans del tancament

AUDIOGUIES

Disponibles en **espanyol, català i anglès**. Format en línia, accessible a través del mòbil.

Disponible també en dispositiu auditiu que es pot obtenir a la sala (segons disponibilitat).

VISITA COMENTADA

En una breu explicació (15-20 min. aprox.), el nostre equip de mediació comparteix amb els visitants interessats conceptes i informacions amb què aprofundir en l'apreciació i gaudi de les obres exposades.

Horaris: dimecres i dijous: de 16:00 a 20:00; divendres i dissabtes: de 12:00 a 14:00 i de 16:00 a 20:00; diumenges i festius: de 12:00 a 14:00.

Sense cap cost addicional a l'entrada. Informació a recepció.

La visita no s'ofereix durant el mes d'agost.